

Ras, ras, ras, met m'n plu door de plas

Groep 5-6, Tekenen

Het regent weer pijpenstelen. Mensen vinden dat meestal niet zo fijn. Maar met laarzen aan en een paraplu boven je hoofd kan dat zomaar veranderen. Dan is het heerlijk om door de plassen te lopen, stampen of springen. Er naar kijken is ook een feest. Heb je wel eens op de spiegeling in de plas gelet? En hoe de regendruppels uiteen spatten? De kinderen ontdekken dat je met houtskool in een handomdraai de spiegeling van een natte straat op papier kunt toveren.

Je hebt nodig

- tekenpapier A3 formaat 120 grams
- pijpje houtskool
- stukje kneedgom
- tissue
- fixeer (haarlak)

Organisatie

- Zorg voor goed tekenpapier met een ruw oppervlak. (Het moet houtskool goed kunnen vasthouden!)

De uitdaging

Kun jij ... met houtskool jezelf tekenen terwijl je met paraplu en laarzen aan door een plas loopt? Laat door de spiegeling en de druppels goed zien dat regent!

Laat maar zien .....

Betekenis

... dat je op jouw tekening gespiegeld wordt in een regenplas en er met plezier doorheen loopt.

Vorm

... dat je spiegeling van een mensfiguurtje kunt toepassen in de compositie.
... dat je de regen kunt weergeven met lijntjes en licht-donker effecten, van wit over grijzen naar zwart.

Materie

... dat je kunt werken met houtskool op tekenpapier.

Beschouwing

... dat je goed kijkt naar regenfoto's en ontdekt hoe door spiegeling en vervorming plassen kunnen worden weergegeven.
... dat je ziet hoe alle delen van de afbeeldingen een eigen 'toon' hebben, van wit over grijzen naar zwart?

Werkwijze

... dat je met houtskool kunt tekenen, arceren en vegen.
... dat je door het papier te vouwen de tekening omgekeerd kunt afdrukken.
... dat je het teveel aan kool kunt verwijderen met tissue en kneedgom.

Onderzoek

... dat je tekenend houdingen kunt onderzoeken.
... dat je, na het afdrukken, zoekt naar 'regeneffecten' door toonvlakken (licht-donker) en ritmische lijntjes voor druppels.

laat maar zien

groep

5-6, Tekenen

tijdsduur

60 minuten

dimensie

2D, Tekenen

niveau

gemiddeld

materiaal/techniek

Tekenen, Houtskool

beeldaspect

Compositie, Patroon, spiegelen en roteren, Kleur, Nuances en contrasten, Vorm, Tekenen

museum

Tekenen

vakgebied

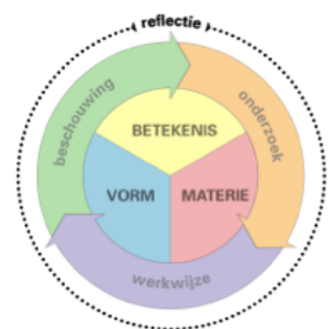
Natuur en techniek, Tekenen

onderwerp

regen, weer, herfst, lente, spelen, straat, paraplu

woordenschat

het ongemak, de spiegeling, de regenplas, het spatten, het spetteren

Les - procesfase handleiding

Introductie

- Toon Kijkvoorbeeld 1: Wat gebeurt er op deze foto (het regent maar de foto staat verkeerd om). Door de 'spiegeling' zie je het verschil haast niet.
- Hoe komt het dat het spiegelt? (Het regent of heeft geregend en de straat is kletsnat, er zijn plassen)
- De kinderen ontdekken het en corrigeren je. Vraag dan hoe het komt dat jij je vergist hebt. Inderdaad, het is net een spiegel (aan twee kanten hetzelfde!).
- Kijk met de kinderen naar Gene Kelly uit de musicalfilm 'Singing in the rain', een stukje nostalgie uit de jaren '50. Je vindt dat op youtube (<http://www.youtube.com/watch?v=rmCpOKtN8ME&feature=related> of gewoon de trefwoorden Gene Kelly singing)
- Bespreek na afloop wat de kinderen ervan vonden: 'Hebben jullie ook wel eens zoiets gedaan?' Laat ze kort over hun ervaringen aan het woord.

Informatie

- Toon Kijkvoorbeeld 2: daar zijn ze weer. Wat is er allemaal te zien op deze foto?
- Hoe houden ze hun paraplu? Blijf je zo wel goed droog? Misschien nog net?
- Ik heb nog meer foto's van mensen met een paraplu!
- Toon Kijkvoorbeelden 3: Wat zie je voor verschillen (mensen lopen niet met plezier door de regen). Hoe houden ze hun paraplu?
- Wat zie je op de straat? (Spiegeling, behalve op de middenfoto. Wel mooi stenenpatroon!)
- Toon Kijkvoorbeelden 4: Waaraan zie je hier heel duidelijk dat het geregend heeft? (spiegeling en natte stenen)
- Wij gaan onze eigen 'zingend door de regen' tekening maken.

Instructie

- Volg nu de Techniekstappen.
- Neem je kladvel voor je en vouw het dubbel.
- Begin aan de ene kant met het uitproberen van hoekige en ronde kruisende lijnen, van heel licht naar heel donker.
- Vul de vlakjes in met grijzen en verschillende patroontjes.
- Draai het vel om. Oefen dan met eenvoudige poppetjes met paraplu.
- Neem dan je tekenpapier voor je en maak weer op de helft een vouw.
- Op die vouw teken je jezelf met houtskool. Dat kan je op heel veel manieren doen.
- Kijk straks maar eens naar de variaties.
- Je begint dan zachtjes te tekenen. Als je het goed vindt, druk je wat harder op je houtskool.
- Dan komt de truc; vouw je blad dubbel en wrijf dan goed over het papier. Vouw 'm weer terug en zie.....het poppetje staat op een natte straat, of misschien zelfs al in een plas.
- Nu kan je met je vingers de vormen lekker inkleuren met donker grijs. Dat doe je met het poppetje, maar ook met zijn spiegelbeeld.
- Jij kunt zelf laten zien of het hard regent, wat er met de druppels gebeurt, of het een grote plas is en wat voor straat.
- Je kunt lekker tekenen met de punt, of juist weer een beetje wegvegen wat je niet zo goed bevalt.
- Tot slot kun je vormen weer lichter maken met je tissue en nog lichter met je kneedgom.
- Toon de Variaties: Je kunt op verschillende manieren tekenen. Precies of minder precies, je kunt stappen, springen, alleen of met je vriendje, van de voorkant of van de zijkant gezien. Dat mag je zelf kiezen.
- Neem nu eerst een vel papier (staand) en begin met de vouw en de tekening.

Uitvoering/begeleiden

- Nadat de kinderen de vouw in hun kladvel gemaakt hebben beginnen ze met wat kleine oefeningen met houtskool-tekenen.
- Eerst wat lijnen die heel licht beginnen en steeds harder drukken, tot de kool eraf knispert. Ze maken ronde vloeiende lijnen en hoekige lijnen die elkaar kruisen.
- Dan vullen ze vlakjes in grijzen en patroontjes. Op de andere zijde oefenen ze vlotjes en speels even met het tekenen van poppetjes met paraplu. Wat niet bevalt veeg je gewoon weer weg.
- Help ze door hun onzekerheid heen, bijv. door te vragen naar hun voorkeurshouding en die aan te wijzen uit de mogelijkheden in Variaties. Ze stappen dan over op hun 'nette' tekenvel.
- Benadruk dat ze lekker 'los' tekenen, niet krampachtig 'precies'. Het is nooit fout, je veegt gewoon weg wat je niet bevalt.
- Laat ze de contour even goed donker maken nadat ze de basisvorm hebben getekend. (i.v.m. afdruk)
- De afdruk is natuurlijk een feest van verwondering. Dat is ook de motor voor de rest van de activiteit.
- Moedig ze daarna aan lekker 'met de vingers' te tekenen door het kool te verspreiden in de figuur en het spiegelbeeld.
- Dan kunnen ze zich gaan toeleggen op het tekenen van allerlei uitbreidingen: rand van de plas, kleding, regen, druppels op de plu en in de plas etc.
- Kijk af en toe samen naar de tekening en vraag wat ze nog aan hun tekening zouden willen toevoegen.
- Het afwisselen van tekenen en veegen is een fijne manier van werken met dit materiaal. Zorg daarbij voor een mooie verdeling van tonen: van wit over veel grijstinten naar zwart.
- Het tekenen van de omgeving en straatstenen of tegels is een uitdaging voor degenen die

flink hebben doorgewerkt.

- Tot slot kunnen met kneedgom te donkere delen weer licht worden gemaakt. Het lijkt op inkleuren met wit of lichtgrijs.
- Als ze de tekening af hebben kunnen ze die op de hoek van de tafel leggen. De tafel kan dan met een schone tissue worden afgenomen.

Nabeschuiving - Toelichting

- Maak een kring. De kinderen zetten de tekening voorzichtig op hun schoot.
- Laat de blikken bewonderend rondgaan en de kinderen rustig alle werkstukken bekijken.
- Sta vooral ook stil bij het werk van kinderen die hebben geëxperimenteerd met het materiaal.

Nabeschuiving

- Kun je de houdingen vergelijken: staan, stappen, stampen of springen? Welke valt je op?
- Waar kun je de spiegeling goed zien, of dat het 'op straat' is?
- In welke tekening regent het nog hard? Waaraan zie je dat?
- Waar zie je een mooie verdeling van 'tonen', lichtgrijs, donkergrijs en zwart?
- Over welke tekening kun je iets speciaals vertellen?
- Hoe vond je het werken met houtskool? Wat is goed gelukt en wat wil je de volgende keer anders doen?

En verder...

Om ze minder kwetsbaar te maken kun je de tekeningen laten fixeren. Daarvoor kun je een echte bus fixatief aanschaffen of (goedkope) haarlak. Exposeer het werk in een hoek van 90 graden voor een ruimtelijk effect, bijvoorbeeld in de vensterbank of onderaan het prikbord op een aangeschoven tafel.

Webadres